

ICT met meerwaarde: Laat je niet verleiden door techniek alleen

Citation for published version (APA):

McKenney, S., & Voogt, J. (2015). ICT met meerwaarde: Laat je niet verleiden door techniek alleen. *Didactief*, 45(5), 51. <https://didactiefonline.nl/artikel/ict-met-meerwaarde>

Document status and date:

Published: 30/05/2015

Document Version:

Peer reviewed version

Document license:

CC BY-SA

Please check the document version of this publication:

- A submitted manuscript is the version of the article upon submission and before peer-review. There can be important differences between the submitted version and the official published version of record. People interested in the research are advised to contact the author for the final version of the publication, or visit the DOI to the publisher's website.
- The final author version and the galley proof are versions of the publication after peer review.
- The final published version features the final layout of the paper including the volume, issue and page numbers.

[Link to publication](#)

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal.

If the publication is distributed under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license above, please follow below link for the End User Agreement:

<https://www.ou.nl/taverne-agreement>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at:

pure-support@ou.nl

providing details and we will investigate your claim.

Downloaded from <https://research.ou.nl/> on date: 02 Apr. 2023

Open Universiteit
www.ou.nl

Laat je niet verleiden door techniek alleen: ICT met meerwaarde

Susan McKenney & Joke Voogt

[intro]

ICT betekenisvol inzetten in de les vraagt meer dan plug-en-play. Schoolleiders kunnen leraren hierbij ondersteunen. We geven enkele vuistregels.

[tekst]

Apps, games, webquests, karaoke op het digibord, wiki, virtual reality - ICT-mogelijkheden zijn er te over, maar hoe zet je ze zinvol in de lessen in en zorg je dat ze meer worden dan een veredeld boek of krijtje? Anders gezegd: hoe creëer je een ict-rijke leeromgeving met meerwaarde?

Niet alle docenten voelen zich daarvoor voldoende toegerust. Uit het vele onderzoek naar het ontwerpen van ICT-rijke leerscenario's weten we dat ondersteuning van de schoolleiding de kwaliteit van zowel proces als product ten goede komt. Daarbij zijn de volgende aandachtspunten van belang:

1. Bepaal samen doel en inhoud

Behalve de keuze voor hardware en software moet je als team nadenken over doelen en de inhoud van de inzet van ICT. Het maakt nogal uit of je een hele leerlijn ontwerpt (bijvoorbeeld online vakken) of instructies schrijft voor een webquest. Doel van ICT-inzet kan naast inhoudelijke meerwaarde ook liggen in flexibilisering van tijd en plaats of in differentiatie. De inzet van ICT hangt bovendien af van de kennis en vaardigheden van de docenten. De schoolleiding moet ervoor zorgen dat de kennis en vaardigheden van docenten past bij de ontwerptaak.

2. Focus op visie

ICT is en blijft een middel en geen doel op zich. Laat je daarom niet verleiden door techniek alleen, maar stel de inhoudelijke (leer)doelen voorop. De doelen en de inhoud bepalen mede op welke wijze leerling-leerling en leerling-leraar interacties vorm krijgen en over de relatie met het curriculum en de eindtermen. Focus als schoolleiding daarom op visie en leg telkens weer de waarom-vraag op tafel: waarom deze toepassing op dit moment in deze klas? Niet een webquest doen omdat je die toevallig tegen bent gekomen, maar omdat die precies past bij de gestelde leerdoelen. Uit onderzoek blijkt dat docenten dit type ondersteuning

waarderen. Gesprekken over visie en doelen prikkelen docenten om hun pedagogisch- (vak)didactische kennis toe te passen en dit bevordert teamleren – en komt uiteraard het onderwijs ten goede.

3. Stimuleer teamwerk

In plaats van ieder voor zich kunnen docenten beter in teams samenwerken aan een ICT-rijke leeromgeving. Zo leren ze van elkaar en voelt de onderwijsvernieuwing met ICT als iets van henzelf in plaats van het ‘speeltje’ van een eenling. Het komt bovendien de praktische uitvoerbaarheid ten goede. Analyse van gesprekken in docententeams laat zien dat docenten elkaar prikkelen om praktische hobbels te voorzien en al in een vroeg stadium op te lossen, zoals: Hoe organiseren we dat elk van de 28 kleuters een beurt krijgt, terwijl we maar twee computers en geen assistent in de klas hebben?

4. Ondersteun het proces

Soms zijn docenten teleurgesteld over de ontworpen resultaten. Vaak ligt de oorzaak in het ontbreken van een systematische aanpak. Geef docenten tijd en gelegenheid om zich bij te scholen in ontwerptechnieken. Zonder procesondersteuning overheersen vooral praktische zorgen, met procesbegeleiding komen docententeams daarentegen eerder tot inhoudelijke discussies en is de kans groter dat ze ontworpen producten eerst uitproberen in de praktijk en daarna bijstellen. De schoolleiding kan het proces ondersteunen door bijeenkomsten te faciliteren en door modellen en checklists aan te reiken, bijvoorbeeld voor de selectie van (digitale) materialen. En misschien wel de belangrijkste ondersteuning: geef docenten erkenning.

Kijk voor ideeën van ict-toepassingen op <http://www.wikiwijsleermiddelenplein.nl/>

Susan McKenney is universitair hoofddocent aan de Open Universiteit en Universiteit Twente. Joke Voogt is bijzonder hoogleraar ict & curriculum aan de Universiteit van Amsterdam en is lector op Hogeschool Windesheim.